

مركز تحقيق الدراسات
مجلس الشورى
مجلس الشورى

بسمه تعالى

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۹ صبح	نرد: ۱۷	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام صحیح اول	نرد به عدد	نرد به حروف
شماره یا نام صحیح دوم	نرد به عدد	نرد به حروف

کد امتحان:	۲۴۰۲۲/۰۷
تاریخ آزمون:	۱۴۰۳/۰۳/۲۲
عنوان:	فقه استدلالی ۲
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
محدوده:	ج ۱- کتاب صلاه و صوم
حذفیات:	ندارد

کد طلایی:

کلمه از نوشتن نام و نام خانوادگی در برگه امتحان و پاسخنامه، خودداری نمایید.

۱- به نظر مصنف، دلالت آیه شریفه: «و إذا ضربتم فی الأرض فلیس علیکم جناح أن تقصروا من الصلاة إن خفتم...»

۰/۵

(نساء: ۱۰۱) درباره حکم نمازهای چهار رکعتی هنگام خوف چیست؟ ص ۹۹

- (أ) قصر به شرط جماعت
- (ب) قصر به شرط سفر
- (ج) تمام مطلقاً
- (د) قصر مطلقاً

۲- معنای «دلوک» در آیه شریفه «أقم الصلاة لدلوك الشمس» (اسراء: ۷۸) چیست؟ ص ۱۰۰

۰/۵

- (أ) الطلوع
- (ب) الغروب
- (ج) الكسوف
- (د) الزوال

۳- استدلال «المحزم لا يمكن أن يقع مصداقاً للواجب» کدام یک از شرائط نماز را ثابت می کند؟ ص ۱۱۳

۰/۵

- (أ) إباحة المكان
- (ب) ستر العورة
- (ج) الطهارة من الحدث
- (د) الطهارة من الخبث

۴- حکم شک در ادای نماز در صورتی که هنوز وقت باقی باشد، کدام است؟ ص ۱۲۶

۰/۵

- (أ) لا يلزمه فعلها للاستصحاب
- (ب) يلزمه فعلها لاصالة البرائة
- (ج) يلزمه فعلها لقاعدة الاشتغال
- (د) لا يلزمه فعلها لاصالة البرائة

۵- دلیل مصنف برای حکم «لا يجوز ابتلاع ما وصل الى الفم من الرأس أو الصدر» در بحث روزه کدام است؟ ص ۱۴۴

۰/۵

- (أ) لحرمة ابتلاع الخبيثات
- (ب) لصدق الاكل و الشرب
- (ج) للروایات الخاصة
- (د) لضرره للبدن

۶- حکم «القاصد لارتكاب المفطر بدون تحققه الفعلي» در هنگام روزه ماه رمضان چیست؟ ص ۱۵۳

۰/۵

- (أ) عدم وجوب قضا و كفاره
- (ب) فقط كفاره
- (ج) قضا و كفاره
- (د) فقط قضا

۷- پاسخ مصنف به اختلاف روایت «اذا زالت الشمس دخل الوقتان: الظهر و العصر» با روایت «سألته عن وقت الظهر أ

۲

هو اذا زالت الشمس؟ فقال: بعد الزوال بقدوم أو نحو ذلك» را توضیح دهید. ص ۱۰۰-۱۰۱

پاسخ: روایت اول می گوید به محض زوال آفتاب، وقت نماز ظهر و عصر داخل می شود؛ اما روایت دوم می گوید بعد از زوال باید به اندازه یک قدم و مانند آن به تأخیر انداخت. مصنف می گوید غرض از تأخیر در روایت دوم برای کسی است که می خواهد نماز نافله بخواند؛ اما کسی که نافله در حق او ثابت نیست؛ مانند مسافر یا کسی که قصد انجام نافله را ندارد از همان ابتدای زوال می تواند نماز بخواند [و در صورت تنزل از این توجیه لازم است روایت دوم طرد شود؛ زیرا با صریح قرآن کریم و آنچه که بین اصحاب ثابت است، مخالف می باشد.] (در صورت ذکر بخش اول پاسخ، نمره کامل داده شود)

۸- با توجه به عبارت "علامة الفجر التبين التقديرى لا الفعلى." منظور از تبیین تقدیری و فعلی را توضیح دهید. ص ۱۰۵

۲

پاسخ: منظور از تبیین فعلی آن است که بالفعل بتوان طلوع فجر را مشاهده کرد و این وقتی است که مانعی در آسمان نباشد؛ مانند نور ماه که بر نور فجر در ابتدا غلبه دارد پس در چنین موردی باید صبر کرد تا نور فجر قوی گردد و بالفعل دیده شود و وقت نماز آنگاه است؛ اما تبیین تقدیری آن است که بگوییم کافی است در فرض عدم مانع فجر دیده شود پس اگر الان مانعی موجود باشد؛ مانند نور ماه که در فرض عدم نور ماه فجر دیده می شد وقت داخل شده است و بالفعل دیده شدن فجر در فرض وجود مانع لازم نیست.

۹- نسبت بین دو روایت زیر را توضیح داده، وجه جمع مصنف را بنویسید. ص ۱۰۹-۱۱۰

۲

(الف) لاتعاد الصلاة الا من خمس: الطهور و الوقت و....

(ب) صحیحة زرارۃ: قلت له: اصاب ثوبی دم رعاف فعلمت اثره ... فنسیت ان بثوبی شیئا و صلیت. قال (ع): تعید الصلاة و تغسله.

پاسخ آن است که حکم طبق حدیث لاتعاد نسیان نجاست موجب اعاده نمی گردد؛ زیرا یکی از پنج مورد مذکور که منحصرأ سبب وجوب اعاده هستند نمی باشد؛ اما صحیحه زراره در خصوص ناسی نجاست حکم به اعاده کرده و عموم حدیث لاتعاد را تخصیص زده است.

۱۰- چگونگی استدلال به روایت شریف "لا یلبس الرجل الذهب و لا یصلی فیه." برای بطلان نماز مردان در صورت

۲

پوشیدن لباس از طلا در نماز را بنویسید. ص ۱۱۲

پاسخ: روایت از نماز که عبادت است در حالی که مرد طلا پوشیده نهی کرده و نهی از عبادت مفسد آن است، پس نماز با استعمال طلا باطل است

۱۱- عبارت «إنَّ المَرورَ بالوطنِ و لو بدون قصد مُسبقٍ کان قاطعاً لحکم السَّفَرِ» را با ذکر مثالی توضیح دهید. ص ۱۳۳

۲

پاسخ: مثلاً اگر کسی به قصد مسافرت ۸ فرسخی از وطن اول خود حرکت نمود و پس از سپری نمودن سه فرسخ به وطن دوم خود برسد ولو اینکه قبلاً قصد عبور از این وطن را نداشته باشد، به محض رسیدن به وطن سفر وی قطع می شود؛ یعنی باید برای صدق عنوان مسافر هشت فرسخ دیگر راه بییماید و سه فرسخ قبلی نیز به سفر آتی ضمیمه نمی شود.

۱۲- دو دلیل برای اعتبار قصد قربت در صوم را ذکر کنید. ص ۱۴۳-۱۴۴

۲

پاسخ: دلیل اول: ارتکاز همه متشرعه است مبنی بر اینکه روزه عبادت است و این احتمال که این ارتکاز از ناحیه غیر شرع آمده باشد نمی دهیم.

دلیل دوم: طبق روایات، اسلام پایه های پنج گانه ای دارد که یکی از آنها روزه است و نمی توان احتمال داد اساس دین، امری غیر عبادی و غیر قربی باشد.

۱۳- شاک در طلوع فجر طبق چه اصل عملی مجاز به تناول مفطر است؟ ومقتضای قاعده اولیه (نه روایات) در صورت

۲

کشف خطا چیست؟ ص ۱۵۵

پاسخ: شاک در طلوع فجر، استصحاب عدم دخول وقت وجوب امساک جاری می کند و لذا امساک برای او واجب نیست. (۱ نمره) اما اگر بعداً معلوم شود فجر طالع بوده و روزه در وقت واقع نشده، پس از کشف خطا باید قضا کند و اصل عدم اجزاء است. (۱ نمره)